

Informacja o sytuacji KIP i BUP w III kwartale 2014 r.

stan na dzień 4 grudnia 2014 roku

**URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO
DEPARTAMENT BANKOWOŚCI KOMERCYJNEJ I SPECJALISTYCZNEJ
ORAZ INSTYTUCJI PŁATNICZYCH**

WARSZAWA, 2014

Spis treści

A. Streszczenie	3
B. Biura usług płatniczych (BUP)	7
I. Charakterystyka transakcji płatniczych BUP w III kwartale 2014 r.....	7
1. Liczba i wartość transakcji płatniczych	7
2. Zabezpieczenia (polisy/gwarancje) transakcji realizowanych przez BUP	8
II. Proponowane działania nadzorcze wobec BUP	11
C. Krajowe instytucje płatnicze (KIP).....	12
I. Zezwolenia KNF na świadczenie usług płatniczych przez KIP.....	12
II. Informacja o sytuacji finansowej KIP	14
1. Fundusze własne krajowych instytucji płatniczych	14
2. Wartość posiadanych środków pieniężnych	15
3. Informacja o wykonanych transakcjach płatniczych.....	16

Informacja o sytuacji KIP i BUP w III kwartale 2014 r.

stan na dzień 4 grudnia 2014 roku

A. Streszczenie

Materiał zawiera informacje o liczbie i wartości transakcji biur usług płatniczych (dalej: BUP) i krajowych instytucji płatniczych (dalej: KIP), zrealizowanych w III kwartale 2014 r.

Analiza danych sprawozdawczych, przesłanych przez biura usług płatniczych oraz krajowe instytucje płatnicze za III kwartał 2014 r. została przedstawiona wg stanu na dzień 4 grudnia 2014 r.

W celu wydłużenia horyzontu oceny zachodzących zmian, analiza danych sprawozdawczych za III kwartał 2014 r. została uzupełniona o informacje obejmujące okres od III kwartału 2013 r. do chwili obecnej.

Najważniejsze informacje dotyczące BUP:

- 1) **Do dnia 4 grudnia 2014 r. sprawozdania za III kwartał 2014 r. przesłały do KNF 1 062 biura usług płatniczych (78,3%) spośród 1 356 podmiotów objętych tym obowiązkiem.**

Dla porównania do 8 września 2014 r. sprawozdania za II kwartał 2014 r. przesłało do KNF 1 041 biur usług płatniczych (78%) spośród 1 336 podmiotów objętych tym obowiązkiem, do 2 czerwca 2014 r. za I kwartał 2014 r. informacje sprawozdawcze przesłało 1 037 biur (77,9%) spośród 1 331 zarejestrowanych, do 3 kwietnia 2014 r. za IV kwartał 2013 r. informacje sprawozdawcze przesłało 1 086 biur (82,6%) z 1 315 zarejestrowanych, do 26 listopada 2013 r. za III kwartał 2013 r. informacje przesłało 996 biur (78%) z 1 274 zarejestrowanych, za II kwartał 2013 r. - 969 (78%) biur spośród 1 237 wpisanych do rejestru przekazało informacje sprawozdawcze (wg danych otrzymanych do 17 września 2013 r.), natomiast za I kwartał 2013 r. 951 (82%) biur spośród 1 159 podmiotów objętych tym obowiązkiem przesłało informacje sprawozdawcze do KNF do końca czerwca 2013 r.

- 2) Ilość zrealizowanych przekazów pieniężnych w III kwartale 2014 r. (łącznie 8,2 mln przekazów) była niższa niż w I i II kwartale br. oraz w poszczególnych kwartałach 2013 r. Wartość przekazów (w łącznej wysokości 1,3 mld zł) także kształtowała się na poziomie niższym aniżeli w poprzednich okresach.

W II kwartale 2014 r. zrealizowano 8,5 mln przekazów pieniężnych o łącznej wartości 1,4 mld zł, w I kwartale 2014 r. zrealizowano 8,7 mln przekazów pieniężnych o łącznej wartości 1,4 mld zł, w IV kwartale 2013 r. zrealizowano 9,0 mln przekazów o łącznej wartości 1,4 mld zł, a w III kwartale 2013 r. 9,5 mln przekazów o łącznej wartości 1,5 mld zł.

- 3) Średnia wartość pojedynczej transakcji płatniczej w **III kwartale 2014 r.** wyniosła dla BUP 158,3 zł.
- 4) Do dnia 4 grudnia 2014 r. z obowiązków wobec KNF nie wywiązały się:
 - a. 294 biura usług płatniczych (21,7% BUP wpisanych do rejestru KNF według stanu na dzień 30 września 2014 r.), które nie przesłały KNF informacji o liczbie i wartości wykonanych przekazów pieniężnych za **III kwartał 2014 r.**;
 - b. 383 biura usług płatniczych (28,2% BUP wpisanych do rejestru KNF na dzień 30 września 2014 r.), które nie przesłały KNF zawartej albo wznowionej umowy ubezpieczenia albo umowy gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej.185 BUP nie wywiązało się jednocześnie z obu ww. obowiązków wynikających z uup.
- 5) Biura usług płatniczych, które przekazały informacje sprawozdawcze za III kwartał 2014 r. i jednocześnie posiadały zabezpieczenia (umowy ubezpieczenia albo gwarancji), zrealizowały przekazy pieniężne o średniej miesięcznej wartości 366,3 mln zł ogółem (łącznie wartość zabezpieczeń wyniosła 26,7 mln zł), **co oznacza, że średni miesięczny poziom pokrycia zabezpieczeniem zrealizowanych w tym okresie przez BUP transakcji płatniczych wyniósł 7,3%.**

W II kwartale 2014 r. średnia miesięczna wartość przekazów wynosiła 427,5 mln zł, wartość zabezpieczeń 28,9 mln zł, a miesięczny poziom ochrony 6,8%. W I kwartale 2014 r. średnia miesięczna wartość przekazów wynosiła 430 mln zł, wartość zabezpieczeń 28,2 mln zł, a miesięczny poziom ochrony 6,6%. W IV kwartale 2013 r. średnia miesięczna wartość przekazów wynosiła 408 mln zł, wartość zabezpieczeń 26,8 mln zł, a miesięczny poziom ochrony 6,6%. W III kwartale 2013 r. średnia miesięczna wartość przekazów wynosiła 435 mln zł, wartość zabezpieczeń 25,6 mln zł, a miesięczny poziom ochrony 5,9%.
- 6) Prace nad nowelizacją ustawy o usługach płatniczych, w szczególności w zakresie zmiany formy i zakresu nadzoru nad biurami usług płatniczych, są w toku (projekt założeń do Komitetu Stałego Rady Ministrów datowany jest na dzień 4 sierpnia 2014 r.).

Wnioski dotyczące BUP

- 1) W III kwartale 2014 r. średni poziom zabezpieczenia realizowanych przez BUP transakcji (7,3%) w okresie miesięcznym był najwyższy w porównaniu z okresem liczonym od początku obowiązywania uup, tj. od III kwartału 2012 r. (we wskazanym kwartale poziom zabezpieczeń wyniósł 7,9%).
- 2) Kolejne okresy sprawozdawcze potwierdzają fakt, że znaczna grupa biur usług płatniczych przekazuje wymagane na podstawie uup okresowe informacje sprawozdawcze do KNF ze znacznym opóźnieniem albo nie wypełnia tego obowiązku.
- 3) Zgodnie z uup, standardowe działania nadzorcze podejmowane przez KNF względem biur usług płatniczych obejmują następujące czynności:
 - monitorowanie terminowości przekazywania KNF kwartalnych informacji sprawozdawczych;
 - monitorowanie przestrzegania obowiązku ochrony środków klientów (umowy ubezpieczenia albo gwarancji, terminowa realizacja transakcji);

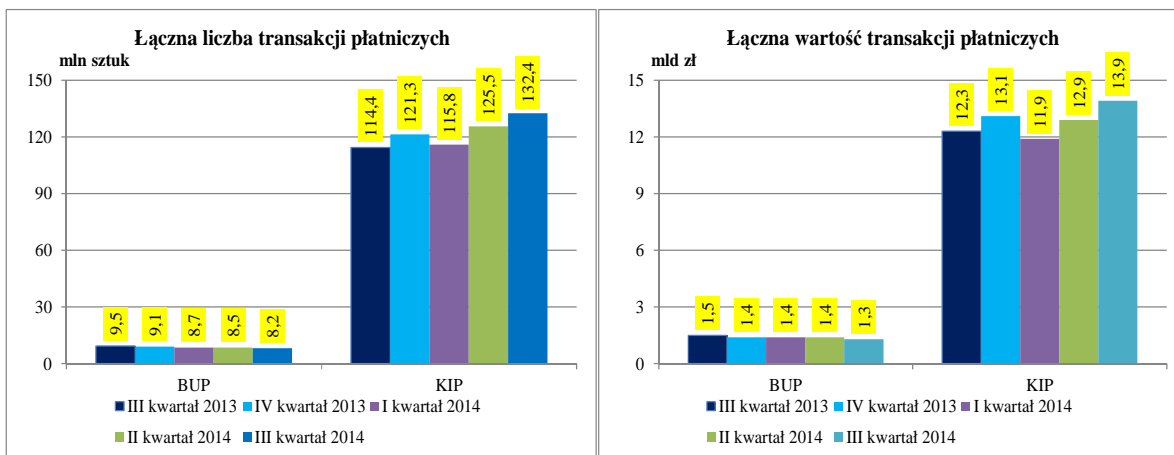
- informowanie BUP o obowiązku ograniczenia skali działalności albo konieczności przekształcenia się w KIP w razie identyfikacji przekroczenia przez biuro ustawowego limitu miesięcznych obrotów w wysokości 500 tys. EUR (w III kwartale 2014 r. nie odnotowano przekroczeń dopuszczalnego przez przepisy uup limitu transakcji za okres ostatnich 3 miesięcy);
- kierowanie zaleceń do BUP, co do których na podstawie realizowanych cyklicznie badań ankietowych ustalono, że uzyskują ujemny wynik finansowy z tytułu prowadzenia działalności innej niż świadczenie usług płatniczych albo nie wykazują przychodów z tytułu prowadzenia działalności innej niż świadczenie usług płatniczych;
- monitorowanie terminowości przekazywania odbiorcom środków powierzanych BUP przez klientów w celu realizacji zleceń; do biur usług płatniczych, które w badaniach ankietowych zadeklarowały, że przekazują środki pieniężne na rachunek odbiorcy lub dostawcy odbiorcy w terminie powyżej 2 dni roboczych (co pozostaje w bezpośredniej sprzeczności z uregulowaniami uup), wysyłane są pisma informujące o obowiązku przestrzegania terminów przekazywania środków odbiorcy lub dostawcy odbiorcy, o których mowa w przepisach w uup.

Informacje i wnioski dotyczące KIP

- 1) W III kwartale 2014 r. KNF udzieliła 1 zezwolenia na prowadzenie działalności w charakterze krajowej instytucji płatniczej. Tym samym, na koniec września 2014 r. zezwolenia posiadało łącznie 25 KIP¹.
- 2) Łączna liczba i wartość transakcji, zrealizowanych w III kwartale 2014 r. przez 23 KIP² była znacząco wyższa aniżeli skala działalności zrealizowanej w tym okresie łącznie przez 1 062 BUP. Wraz z uzyskiwaniem przez kolejne podmioty zezwoleń na działalność w charakterze krajowych instytucji płatniczych, w kolejnych kwartałach systematycznie i dynamicznie wzrasta dysproporcja pomiędzy łączną skalą działalności KIP a BUP, mierzoną ogólną liczbą i wartością realizowanych przez te podmioty transakcji.
- 3) Średnia wartość pojedynczej transakcji płatniczej w III kwartale 2014 r. wyniosła dla KIP 105 zł (wobec 103 zł w II kwartale br. i 102 zł w I kwartale br.).
- 4) Zgodnie z uregulowaniami uup, wysokość funduszy własnych krajowej instytucji płatniczej nie może być niższa od minimalnej wartości kapitału założycielskiego, jaka wymagana jest do skutecznego wystąpienia z wnioskiem o udzielenie zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze KIP albo kwoty obliczonej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2011 r. w sprawie metody obliczania kwoty, o której mowa w art. 76 ust. 4 pkt 2 ustawy o usługach płatniczych.
- 5) Z analizy danych sprawozdawczych KIP za I, II i III kwartał 2014 r. oraz za poszczególne kwartały 2013 r. wynika, że kapitały założycielskie krajowych instytucji płatniczych kilkakrotnie przewyższają ustawowe minimum. Wyraźnie widoczna jest w tym obszarze dominacja kilku KIP o ugruntowanej pozycji na rynku usług płatniczych, prowadzących działalność na szeroką skalę.

¹ 21 października br. oraz 4 i 11 listopada br. kolejne 3 KIP otrzymały zezwolenie KNF na prowadzenie działalności w charakterze krajowych instytucji płatniczych. Na dzień 4 grudnia 2014 r. 20 (w tym 3 zawieszono) wnioski są w trakcie rozpatrywania przez KNF.

² Dwa KIP w III kwartale 2014 r. nie wykonywały transakcji płatniczych.

6) Prócz weryfikacji standardowej sprawozdawczości, dotyczącej liczby i wartości zrealizowanych transakcji, KNF koncentruje się również na analizie osiąganych przez KIP wyników finansowych w kontekście ich zgodności z przedstawionymi na etapie postępowania licencyjnego planami finansowymi.

B. Biura usług płatniczych (BUP)

I. Charakterystyka transakcji płatniczych BUP w III kwartale 2014 r.

1. Liczba i wartość transakcji płatniczych

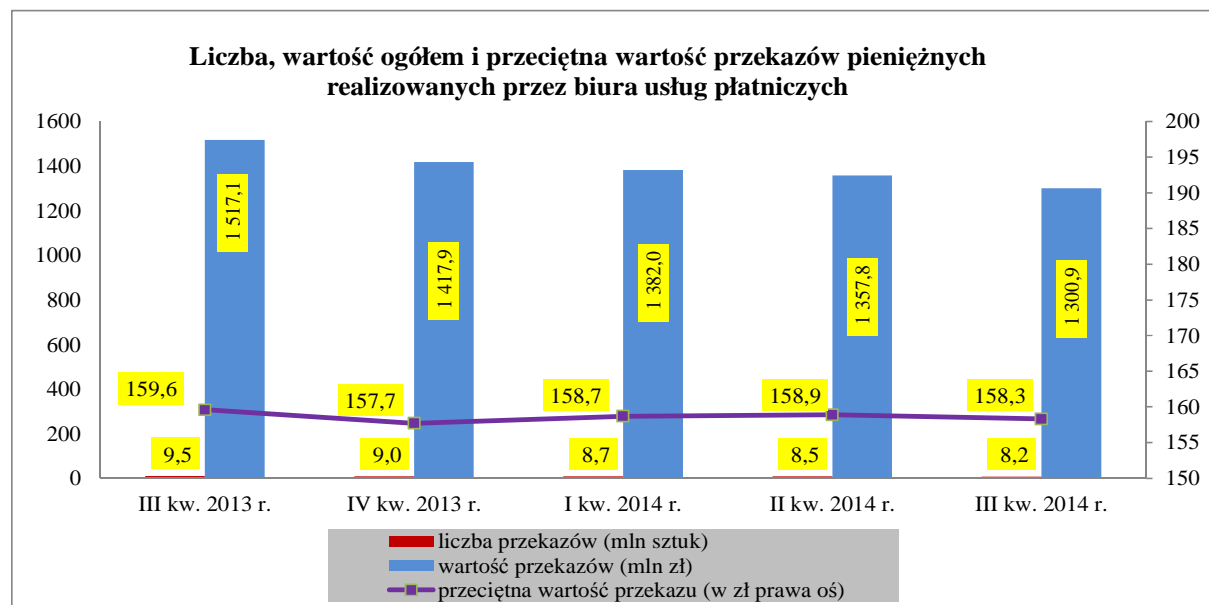
Na koniec III kwartału 2014 r. 1 356 biur usług płatniczych było zobowiązanych do przekazania KNF informacji o liczbie i wartości zrealizowanych przekazów pieniężnych. Do dnia 4 grudnia 2014 r. ww. informacje przesłały 1 062 biura (w tym 22 biura wyjaśniły, że pomimo wpisu do rejestru, nie rozpoczęły świadczenia usług płatniczych). Natomiast 294 biura nie przesłały ww. informacji.

Z dostarczonych KNF danych wynika, że biura usług płatniczych wykonały w III kwartale 2014 r. 8,2 mln transakcji płatniczych o łącznej wartości 1,3 mld zł.

Średnia wartość jednego przekazu pieniężnego wyniosła 158,3 zł.

Realizacja obowiązków sprawozdawczych przez biura usług płatniczych

Wyszczególnienie	III kw. 2013 r.	IV kw. 2013 r.	I kw. 2014 r.	II kw. 2014 r.	III kw. 2014 r.
Liczba biur, które powinny przesłać informację	1 274	1 315	1 331	1 336	1 356
Liczba biur, które przesłały informację	996	1 086	1 037	1 041	1 062
Liczba biur, które nie przesłały informacji	278	229	294	295	294
% BUP które przesłały informację	78	83	78	78	78

Przeciętnie w III kwartale 2014 r. jedno biuro usług płatniczych wykonało transakcje płatnicze o wartości 1 225 tys. zł (w II kwartale br. 1 304 tys. zł, w I kwartale br. 1 333 tys. zł, w IV kw. 2013 r. 1 329 tys. zł, w III kw. 2013 r. 1 527 tys. zł).

Biura usług płatniczych według wartości zrealizowanych przekazów pieniężnych

		0 - 0,5 mln zł	0,5 mln zł - 1 mln zł	1 mln zł - 2 mln zł	2 mln zł - 3 mln zł	3 mln zł - 4 mln zł	powyżej 4 mln zł
Liczba biur	III kw. 2014	350	256	247	113	44	52
	II kw. 2014	344	238	236	113	55	55
	I kw. 2014	326	256	233	110	50	62
	IV kw. 2013	338	270	240	117	59	62
	III kw. 2013	302	245	237	104	51	57
Wartość wykonanych przekazów (mln zł)	III kw. 2014	81,1	186,1	352,0	276,1	152,0	253,6
	II kw. 2014	84,9	173,3	331,2	271,2	189,3	307,8
	I kw. 2014	75,1	190,5	333,5	265,8	171,0	345,6
	IV kw. 2013	77,8	201,7	333,2	280,1	198,6	349,2
	III kw. 2013	75,7	182,7	333,3	253,9	173,8	501,4
Udział liczby biur w wartości wykonanych przekazów (%)	III kw. 2014	6,2	14,3	27,1	21,2	11,7	19,5
	II kw. 2014	6,3	12,8	24,4	20,0	13,9	22,7
	I kw. 2014	5,4	13,8	24,1	19,2	12,4	25,0
	IV kw. 2013	5,4	14,0	23,1	19,4	13,8	24,2
	III kw. 2013	5,0	12,0	21,9	16,7	11,4	33,0
Udział narastająco (%)	III kw. 2014	6,2	20,5	47,6	68,8	80,5	100
	II kw. 2014	6,3	19,1	43,5	63,4	77,4	100
	I kw. 2014	5,4	19,2	43,4	62,6	75,0	100
	IV kw. 2013	5,4	19,4	42,5	62,0	75,8	100
	III kw. 2013	5,0	17,0	38,9	55,6	67,0	100

Z danych sprawozdawczych biur usług płatniczych za III kwartał 2014 r. wynika, że 606 biur zrealizowało przekazy pieniężne w przedziale do 1 mln zł (w łącznej wysokości 267,2 mln zł), natomiast 52 biura zrealizowały przekazy o wartości powyżej 4 mln zł (w łącznej wysokości 253,6 mln zł). W III kwartale br. nie odnotowano przypadków przekroczenia kwartalnego limitu wartości transakcji w wysokości 1,5 mln EUR.

W przypadku dominującej części biur usług płatniczych (810) przeciętna wartość przekazu mieściła się w przedziale od 100 zł do 200 zł, w 41 BUP wyniosła poniżej 100 zł, a w pozostałych 189 BUP - powyżej 200 zł, przy czym w 3 z nich średnia wartość przekazu wyniosła od 3,2 tys. zł do 10,1 tys. zł.

2. Zabezpieczenia (polisy/gwarancje) transakcji realizowanych przez BUP

Na dzień 4 grudnia 2014 r. KNF była w posiadaniu 15 ważnych umów gwarancji bankowych albo ubezpieczeniowych oraz 958 umów ubezpieczenia otrzymanych od biur usług płatniczych, wpisanych do rejestru KNF – wg stanu na dzień 30 września 2014 r. Z kolei 383 biura usług płatniczych nie przesłały KNF zawartych albo wznovionych umów ubezpieczenia ani umów gwarancji bankowych albo ubezpieczeniowych.

Większość przekazanych przez biura usług płatniczych do KNF umów ubezpieczeniowych została wystawiona przez dwa działające na polskim rynku towarzystwa ubezpieczeniowe. Polisy te spełniają warunki określone w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 24 września 2014 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia biur usług płatniczych wymaganego w związku z wykonywaniem transakcji płatniczych wynikających z umowy o świadczenie usług płatniczych (Dz. U. 2014 poz. 1309). Jedna z polis nie spełniała całokształtu warunków, określonych przepisami ww. Rozporządzenia, zawierała bowiem niedozwolone w świetle obowiązujących przepisów klauzule o franszyzie redukcyjnej oraz nie uwzględniała odpowiedzialności z tytułu szkody umyślnej.

Utrzymuje się tendencja, zgodnie z którą biura usług płatniczych przy odnawianiu umów ubezpieczenia albo gwarancji zabezpieczających środki klientów częściej wybierają polisy ubezpieczeniowe zamiast umów gwarancji. Powodem takiego stanu rzeczy jest koszt obsługi poszczególnych form zabezpieczeń gromadzonych środków.

Liczba BUP, które przekazały do KNF umowy gwarancji albo polisy ubezpieczeniowe

Wyszczególnienie	III kw. 2013 r.	IV kw. 2013 r.	I kw. 2014 r.	II kw. 2014 r.	III kw. 2014 r.
Gwarancje bankowe/ubezpieczeniowe	32	37	25	21	15
Polisy ubezpieczeniowe	898	952	1 059	1 081	958
Liczba biur, które powinny przesłać umowy gwarancji/polisy	1 274	1 315	1 331	1 336	1 356
% biur które przesyłały umowy gwarancji/polisy	73	75	81	83	72

Biura usług płatniczych, które przekazały KNF informację o liczbie i wartości przekazów pieniężnych zrealizowanych w III kwartale 2014 r. wraz z polisami ubezpieczeniowymi albo gwarancjami (**łącznie 851 biur**) zrealizowały przekazy pieniężne na łączną kwotę 1 098,8 mln zł, natomiast wartość ich zabezpieczeń wyniosła 26,7 mln zł, **co stanowi 2,4% wartości zrealizowanych w tym kwartale transakcji płatniczych. Miesięcznie wykonały one przekazy o wartości 366,3 mln zł, a średni miesięczny poziom ochrony wyniósł 7,3%.**

W II kwartale 2014 r. średnia miesięczna wartość przekazów pieniężnych wynosiła 427,5 mln zł, a wartość zabezpieczeń 28,9 mln zł. Miesięczny poziom ochrony wyniósł w tym przypadku 6,75%.

W I kwartale 2014 r. średnia miesięczna wartość przekazów pieniężnych wynosiła 430,1 mln zł, a wartość zabezpieczeń 28,2 mln zł. Miesięczny poziom ochrony wyniósł w tym przypadku 6,6%.

W IV kwartale 2013 r. średnia miesięczna wartość przekazów pieniężnych wynosiła 408 mln zł, a wartość zabezpieczeń 26,8 mln zł. Miesięczny poziom ochrony wyniósł w tym przypadku 6,6%.

W III kwartale 2013 r. średnia miesięczna wartość przekazów wynosiła 435 mln zł, a wartość zabezpieczeń 25,6 mln zł. Miesięczny poziom ochrony wyniósł w tym przypadku 5,9%.

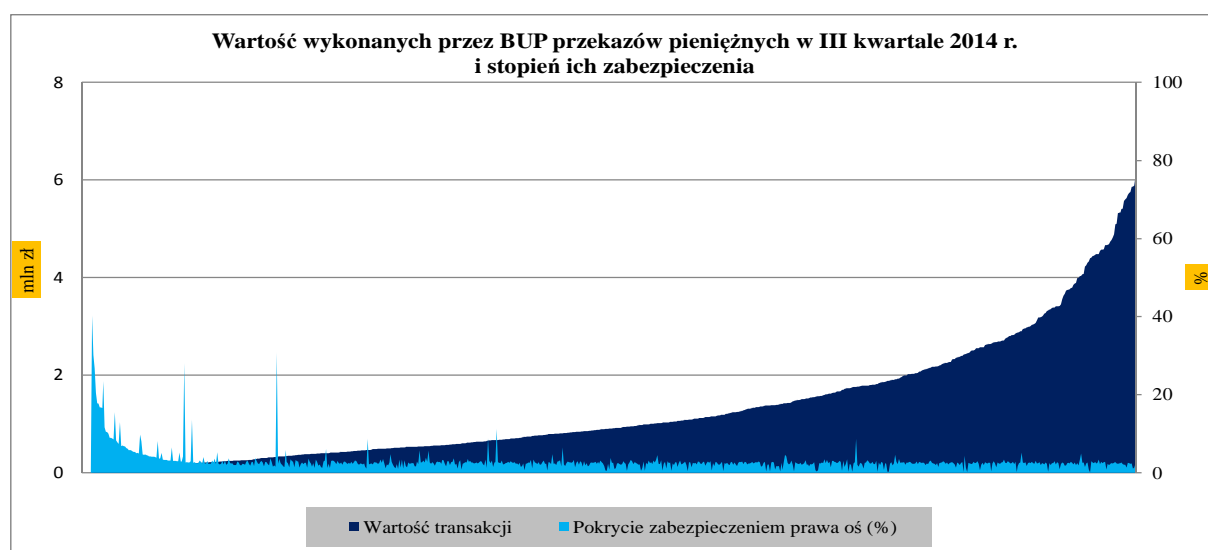
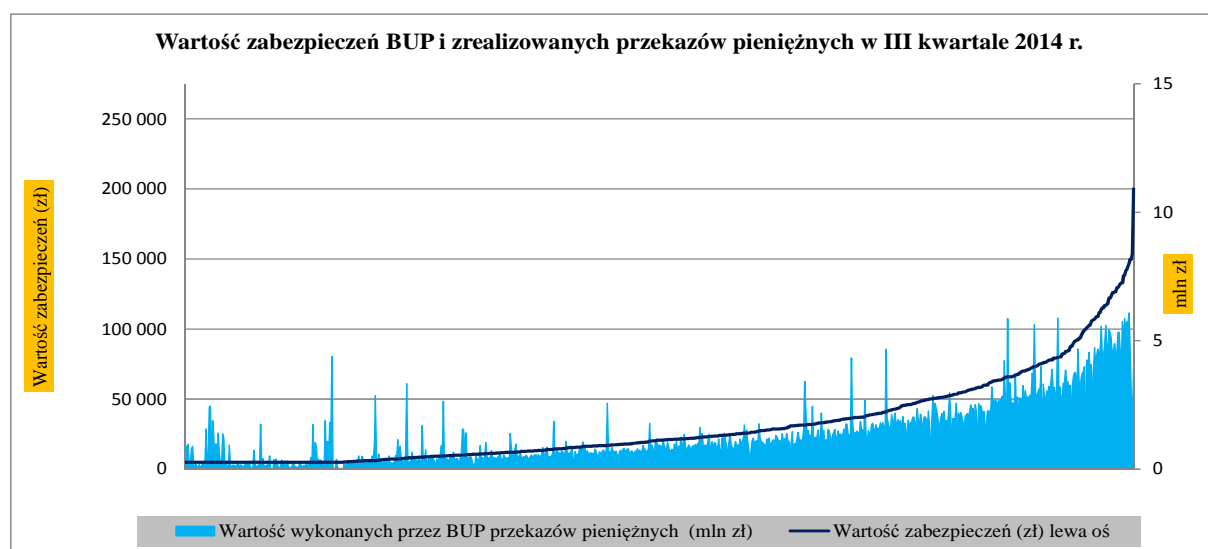
Poziom ochrony (w okresie miesięcznym) w III kwartale br. był niższy od rekordowego pod tym względem III kwartału 2012 r. (w którym poziom ochrony wyniósł 7,9%), ale zarazem najwyższy za okresy od IV kwartału 2012 r. (7%) do II kwartału 2014 r. (6,8%).

Aktualnie zawierane lub wznawiane przez BUP polisy ubezpieczeniowe albo umowy gwarancji bankowej albo ubezpieczeniowej posiadają niższy wskaźnik (0,6% zamiast 1,2%) kalkulacji minimalnej sumy gwarancyjnej, która w obecnym stanie prawnym nie może być niższa niż równowartość 1 200 EUR (pierwotnie kwotę tę ustalono na poziomie 18 000 EUR). **Niezależnie od obowiązujących w tym zakresie wymogów ustawowych, część BUP prowadzących działalność na szerszą skalę zawiera umowy gwarancji albo ubezpieczenia na kwoty istotnie przewyższające minimum ustawowe.**

Wartość przekazów pieniężnych oraz kwota zabezpieczona i niepokryta przez polisy OC albo umowy gwarancji biur usług płatniczych (mln zł)

mln zł	wartość przekazów				zabezpieczone				niezabezpieczone			
	IV kw. 2013	I kw. 2014	II kw. 2014	III kw. 2014	IV kw. 2013	I kw. 2014	II kw. 2014	III kw. 2014	IV kw. 2013	I kw. 2014	II kw. 2014	III kw. 2014
kwartalnie	1 224	1 290	1 283	1 099	27	28	29	27	1 198	1 262	1 254	1 072
miesięcznie	408	430	428	366	27	28	29	27	381	402	418	339

W 510 biurach usług płatniczych relacja zabezpieczeń do wykonanych transakcji płatniczych kształtowała się na poziomie przewyższającym średnią (w 10 BUP przekraczała 50%). Biura te zrealizowały transakcje o łącznej wartości 615,9 mln zł, co stanowi 56,1% transakcji płatniczych zrealizowanych ogółem przez biura (raportujące informacje kwartalne i posiadające ważne polisy/gwarancje) w III kwartale 2014 r.

II. Proponowane działania nadzorcze wobec BUP

Biorąc pod uwagę dotychczasowe doświadczenia oraz analizę przekazywanych przez BUP informacji, kierując się zasadą proporcjonalności w kontekście ryzyka, generowanego przez biura po stronie systemu finansowego, KNF kontynuuje prowadzone działania nadzorcze wobec BUP, polegające na:

- 1) weryfikacji realizacji obowiązku przekazywania przez BUP oryginału albo uwierzytelnionej kopii umowy ubezpieczenia albo gwarancji, z uwzględnieniem ich zgodności z przepisami uup i wydanymi na jej podstawie rozporządzeniami wykonawczymi oraz terminowości realizacji tego obowiązku;
- 2) analizie przesyłanych informacji o liczbie i wartości wykonanych przekazów pieniężnych pod kątem przestrzegania ustawowych limitów wielkości obrotu;
- 3) informowaniu BUP o konieczności dostosowania rozmiaru prowadzonej działalności do ustawowych limitów albo przekształcenia się w KIP;
- 4) monitorowaniu terminowości przesyłania KNF danych sprawozdawczych;
- 5) kontroli terminowości realizacji przekazów pieniężnych w ramach zapoczątkowanego w lipcu 2013 r. 2-letniego cyklu ankietowego dla BUP (w sierpniu 2014 r. w ramach IV tury badania wysłane zostały formularze ankietowe do kolejnych 200 BUP - IV kwartał 2013 r. oraz I kwartał 2014 r. – wyniki tego badania zostaną zamieszczone w kolejnej Informacji);
- 6) kierowaniu zaleceń do BUP, co do których na podstawie realizowanych badań ankietowych ustalono, że uzyskują ujemny wynik finansowy z tytułu prowadzenia działalności innej niż świadczenie usług płatniczych albo nie wykazują przychodów z tytułu prowadzenia tej innej działalności.

Należy dodać, że w związku z ograniczonymi możliwościami sprawowania przez KNF realnego nadzoru nad rynkiem usług płatniczych świadczonych przez biura usług płatniczych, w Ministerstwie Finansów trwają obecnie prace nad nowelizacją ustawy o usługach płatniczych w zakresie zmiany formy i zakresu nadzoru KNF nad biurami usług płatniczych (ostatnim opracowanym dokumentem jest projekt założeń do Komitetu Stałego Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2014 r.).

C. Krajowe instytucje płatnicze (KIP)

I. Zezwolenia KNF na świadczenie usług płatniczych przez KIP

Zezwolenia KNF na świadczenie usług płatniczych przez KIP wydane w 2012 roku

W 2012 r. KNF udzieliła zezwoleń na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej trzem podmiotom, wymienionym poniżej:

- 1) **PayU S.A.** otrzymał zgodę KNF **27 listopada 2012 roku**,
- 2) **BillBird S.A.** otrzymał zgodę KNF **20 grudnia 2012 roku** (realizuje tylko przekazy pieniężne),
- 3) **Grupa Finansowa Expert Sp. z o.o.** otrzymała zgodę KNF **20 grudnia 2012 roku** (realizuje tylko przekazy pieniężne).

Zezwolenia KNF na świadczenie usług płatniczych przez KIP wydane w I kwartale 2013 r.

W I kwartale 2013 r. KNF udzieliła zezwoleń na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej 5 podmiotom, wymienionym poniżej:

- 4) **England.pl Sp. z o.o.** otrzymał zgodę KNF **29 stycznia 2013 roku** (realizuje tylko przekazy pieniężne),
- 5) **Transfer24 Sp. z o.o.** otrzymał zgodę KNF **12 lutego 2013 roku** (realizuje tylko przekazy pieniężne),
- 6) **Oney Polska S.A. (dawny Accord Finance S.A.)** otrzymał zgodę KNF **12 marca 2013 roku**,
- 7) **Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService S.A.** otrzymał zgodę KNF **26 marca 2013 roku**,
- 8) **First Data Polska S.A. (FDP)** otrzymał zgodę KNF **26 marca 2013 roku**.

Zezwolenia KNF na świadczenie usług płatniczych przez KIP wydane w II kwartale 2013 r.

W II kwartale 2013 r. KNF udzieliła zezwoleń na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej 4 kolejnym podmiotom, wymienionym poniżej:

- 9) **Grupa „Lew” S.A.** otrzymała zgodę KNF **23 kwietnia 2013 roku**,
- 10) **CashBill S.A.** otrzymał zgodę KNF **7 maja 2013 roku**,
- 11) **PayLane Sp. z o.o.** otrzymał zgodę KNF **21 maja 2013 roku**,
- 12) **Jax Sp. z o.o.** otrzymał zgodę KNF **18 czerwca 2013 roku** (realizuje tylko przekazy pieniężne).

Zezwolenia KNF na świadczenie usług płatniczych przez KIP wydane w III kwartale 2013 r.

W III kwartale 2013 r. KNF udzieliła zezwoleń na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej 4 podmiotom, wymienionym poniżej:

- 13) **Walutaexpress Sp. z o. o.** otrzymała zgodę KNF **3 września 2013 roku**,
- 14) **Dotpay S.A.** otrzymał zgodę KNF **3 września 2013 roku**,
- 15) **Masspay S.A.** otrzymał zgodę KNF **17 września 2013 roku**,
- 16) **Diners Club Polska Sp. z o.o.** otrzymał zgodę KNF **17 września 2013 roku**.

Zezwolenia KNF na świadczenie usług płatniczych przez KIP wydane w IV kwartale 2013 r.

W IV kwartale 2013 r. KNF udzieliła zezwoleń na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej 3 nowym podmiotom, wymienionym poniżej:

- 17) **Blue Media S.A.** otrzymała zgodę KNF **1 października 2013 roku**,
- 18) **BluePay SA.** otrzymał zgodę KNF **1 października 2013 roku**,
- 19) **Igoria Trade S.A.** otrzymała zgodę KNF **20 grudnia 2013 roku**.

W I kwartale 2014 r. KNF nie wydała żadnych nowych zezwoleń na świadczenie usług płatniczych przez KIP.

Zezwolenia KNF na świadczenie usług płatniczych przez KIP wydane w II kwartale 2014 r.

W II kwartale 2014 r. KNF udzieliła zezwoleń na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej 5 nowym podmiotom, wymienionym poniżej:

- 20) **Monetia Sp. z o. o.** otrzymała zgodę KNF **29 kwietnia 2014 roku**,
- 21) **Let Me Pay Sp. z o. o.** otrzymał zgodę KNF **29 kwietnia 2014 roku**,
- 22) **Żabka Finanse Sp. z o. o.** otrzymała zgodę KNF **27 maja 2014 roku**,
- 23) **Kantor Polski S.A.** otrzymał zgodę KNF **27 maja 2014 roku**,
- 24) **PayPro S.A.** otrzymał zgodę KNF **10 czerwca 2014 roku**.

Zezwolenia KNF na świadczenie usług płatniczych przez KIP wydane w III kwartale 2014 r.

W III kwartale 2014 r. KNF udzieliła zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej 1 podmiotowi, wymienionemu poniżej:

- 25) **Profeskasa S.A.** otrzymała zgodę KNF **8 lipca 2014 roku**,

II. Informacja o sytuacji finansowej KIP

W kolejnych kwartałach, w miarę wydawania nowych zezwoleń przez KNF, informacja sprawozdawcza o sytuacji KIP obejmuje dane dotyczące rosnącej grupy podmiotów, świadczących usługi płatnicze, tj.:

- na koniec IV kwartału 2012 r. dane dotyczyły 3 KIP;
- na koniec I kwartału 2013 r. dane dotyczyły 8 KIP;
- na koniec II kwartału 2013 r. dane dotyczyły 12 KIP;
- na koniec III kwartału 2013 r. dane dotyczyły 15 KIP;
- na koniec IV kwartału 2013 r. oraz I kwartału 2014 r. dane dotyczyły 18 KIP³;
- na koniec II kwartału 2014 r. dane dotyczyły 22 KIP⁴;
- na koniec III kwartału 2014 r. dane dotyczyły 25 KIP;

1. Fundusze własne krajowych instytucji płatniczych

Fundusze własne krajowych instytucji płatniczych (po pomniejszeniach wynikających z przepisów uup) wyniosły łącznie na koniec III kwartału 2014 r. 330,2 mln zł (wobec 323,6 mln zł w II Q 2014 r.). Złożyły się na nie fundusze własne (375,2 mln zł) oraz pomniejszenia tych funduszy (45,0 mln zł) o pozycje wymienione w uup i wyszczególnione w poniższej tabeli.

W związku z wejściem w życie z dniem 7 października 2013 r. ustawy z dnia 12 lipca 2013 r. o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz niektórych innych ustaw, na podstawie art. 76 ust. 2 pkt 4 uup począwszy od IV kwartału 2013 r. krajowe instytucje płatnicze zaliczają do funduszy własnych „zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego, obliczone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, pomniejszone o wszelkie przewidywane obciążenia i dywidendy, w kwotach nie większych niż kwoty zysku zweryfikowane przez biegłych rewidentów”.

Wzrost funduszy własnych (po pomniejszeniach) w III kwartale 2014 r. o 6,7 mln zł (tj. o 2,1%) wynikał głównie ze wzrostu pozycji „kapitał założycielski” (o 16,5 mln zł). W tym okresie pozycja „pomniejszenia funduszy własnych” zwiększyła się o 11,5 mln zł, w tym „straty z lat ubiegłych” o 8,9 mln zł oraz „straty netto bieżącego okresu” o 3,1 mln zł. Wykazane straty dotyczyły głównie jednej krajowej instytucji płatniczej, która przekazała do KNF pierwszą informację kwartalną (za III kwartał 2014 r.).

Zgodnie z uregulowaniami uup, wysokość funduszy własnych krajowej instytucji płatniczej nie może być niższa od minimalnej wartości kapitału założycielskiego, jaka wymagana jest do skutecznego wystąpienia z wnioskiem o udzielenie zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze KIP albo kwoty obliczonej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2011 r. w sprawie metody obliczania kwoty, o której mowa w art. 76 ust. 4 pkt 2 ustawy o usługach płatniczych.

³ 19 wydanych zezwoleń, 18 KIP prowadzących działalność w zakresie świadczenia usług płatniczych.

⁴ 24 wydane zezwolenia, 23 KIP prowadzące działalność w zakresie świadczenia usług płatniczych.

Zestawienie funduszy własnych KIP (w zł)

Pozycja	III kw. 2013 r.	IV kw. 2013 r.	I kw. 2014 r.	II kw. 2014 r.	III kw. 2014 r.
Fundusze własne, w tym:	289 260 114	304 217 603	329 027 353	357 060 393	375 234 095
- kapitał założycielski	285 486 503	295 311 675	295 311 675	321 742 324	338 261 844
- kapitał z aktualizacji wyceny	0	0	-	1 785 258	1 785 258
- niepodzielony zysk z lat ubiegłych	3 773 611	3 809 972	18 547 674	2 317 504	6 681 636
- zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego	-	5 095 956	15 168 004	31 215 307	28 505 357
Pomniejszenia funduszy własnych:	34 025 967	35 330 325	35 935 402	33 503 984	44 999 811
- akcje lub udziały własne posiadane przez instytucję płatniczą, wycenione według wartości bilansowej, pomniejszone o odpisy spowodowane trwałą utratą ich wartości	0	0	-	-	-
- wszelkie zobowiązania z tytułu emisji akcji uprzywilejowanych	0	0	-	-	-
- wartości niematerialne i prawne wycenione według wartości bilansowej	30 681 196	31 219 302	30 507 675	30 237 466	29 803 160
- strata z lat ubiegłych	3 344 771	4 111 023	3 878 383	2 505 255	11 379 317
- strata w trakcie zatwierdzania	0	0	972 044	-	-
- strata netto bieżącego okresu	0	0	577 300	761 263	3 817 334
Fundusze własne (po pomniejszeniach)	255 234 147	268 887 278	293 091 951	323 556 409	330 234 284

We wszystkich analizowanych kwartałach 2013 r. oraz 2014 r. fundusze własne (po pomniejszeniach) wszystkich sprawozdających KIP (za wyjątkiem jednego KIP, którego fundusze własne były ujemne) były znacząco wyższe od wymaganego kapitału założycielskiego.

W III kwartale 2014 r. kredytów płatniczych udzieliły dwie krajowe instytucje płatnicze. Łączna wartość udzielonych kredytów płatniczych wyniosła 30,8 mln zł, były to kredyty w zdecydowanej większości wyrażone w PLN (99,4%) z pierwotnym terminem udzielenia głównie (99,2%) do 1 miesiąca.

Na podstawie art. 76 ust. 5 uup, wymogi w zakresie wysokości wymaganych funduszy własnych dla KIP, udzielających w ramach świadczenia usług płatniczych kredytów płatniczych są wyższe o 5% całkowitej wartości kredytów, udzielonych przez dany KIP w ciągu ostatniego roku obrotowego. W przypadku KIP udzielających kredytów płatniczych, posiadane przez nie na koniec III kwartału 2014 r. fundusze własne (po pomniejszeniach) były wystarczające do świadczenia tego rodzaju usług i odpowiadały podwyższonym wymogom, o których mowa w powołanym wyżej przepisie.

2. Wartość posiadanych środków pieniężnych

Krajowe instytucje płatnicze na koniec III kwartału 2014 r. posiadały środki płynne w wysokości 430,3 mln zł (wobec 433,5 mln zł na koniec II kwartału 2014 r.).

Wartość posiadanych finansowych środków płynnych (zł)

Pozycja	III kw. 2013 r.	IV kw. 2013 r.	I kw. 2014 r.	II kw. 2014 r.	III kw. 2014 r.
Środki płynne:	414 584 839	382 010 767	476 492 393	433 473 937	430 336 943
- środki pieniężne w kasie	2 523 988	2 081 764	2 457 866	1 918 564	13 653 585
- rachunek bieżący nostro	400 966 203	371 465 909	466 304 695	419 599 108	406 412 044
- należności od podmiotów, którym można przypisać wagę ryzyka kredytowego w metodzie standardowej 0%, 20% lub 50%, z terminem płatności do 7 dni	11 094 648	8 463 094	7 729 832	11 956 264	10 271 314
- instrumenty dłużne o niskim ryzyku w kwocie możliwej do uzyskania w ciągu 7 dni	0	0	0	0	0
- papiery wartościowe uznane jako zabezpieczenie przez NBP	0	0	0	0	0

3. Informacja o wykonanych transakcjach płatniczych

W III kwartale 2014 r. krajowe instytucje płatnicze wykonały 132,4 mln transakcji płatniczych o łącznej wartości 13,9 mld zł (w II kwartale 2014 r. odpowiednio: 125,5 mln transakcji o łącznej wartości 12,9 mld zł).

Średnia wartość pojedynczej transakcji płatniczej wyniosła 105 zł (dla porównania: w III i IV kwartale 2013 r. 108 zł, w I kwartale 2014 r. 102 zł, a w II kwartale 2014 r. 103 zł).

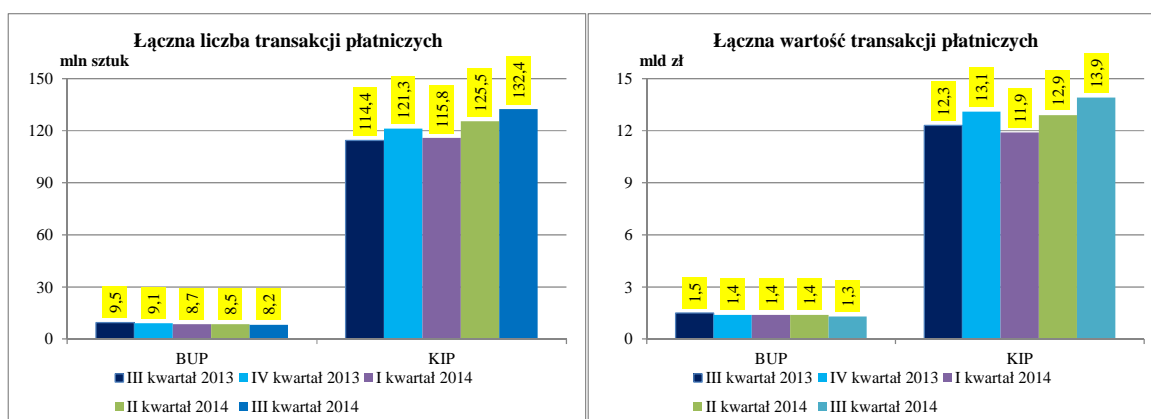
W III kwartale br. transakcje płatnicze w walucie innej niż PLN zrealizowało 7 (w II kwartale br. 8) krajowych instytucji płatniczych na łączną kwotę 69,5 mln zł (77,2 mln zł w II kwartale), jednak ich udział w ogólnej wartości wykonanych transakcji należy uznać za nieistotny (0,5%).

Średnia wartość pobieranych przez KIP opłat i prowizji za realizację pojedynczej transakcji płatniczej w III kwartale 2014 r. wyniosła 1,17 zł, w II kwartale 2014 r. 1,53 zł, a w I kwartale br. 1,52 zł. W III i IV kwartale 2013 r. było to 1,60 zł.

Analiza danych dotyczących krajowego rynku usług płatniczych, którymi dysponuje KNF, prowadzi do wniosku, że pozycja dominująca w tym obszarze należy do 5 KIP o ugruntowanej pozycji rynkowej, które prowadzą działalność płatniczą na szeroką skalę.

Przeciętna marża w sektorze krajowych instytucji płatniczych wyniosła 1,11%. W III i IV kwartale 2013 r. przeciętna marża KIP wyniosła odpowiednio 1,52% i 1,49%, natomiast w I i II kwartale 2014 r. – 1,49%.

Porównanie łącznej liczby i wartości transakcji płatniczych zrealizowanych przez BUP i KIP między III kwartałem 2013 r. a III kwartałem 2014 r.⁵

Jak wynika z wykresów widocznych powyżej, łączna liczba i wartość transakcji, zrealizowanych w III kwartale 2014 r. przez 23 KIP (2 KIP-y w III kwartale br. nie realizowały transakcji płatniczych) była znacząco wyższa aniżeli skala działalności łącznie 1 062 zarejestrowanych na dzień 30 września 2014 r. BUP, które przekazały do KNF informacje sprawozdawcze za wskazany okres. Ponadto, wraz z uzyskiwaniem przez nowe podmioty zezwoleń na prowadzenie działalności w charakterze krajowych instytucji płatniczych, w kolejnych kwartałach wzrasta dysproporcja pomiędzy skalą działalności KIP a BUP, mierzoną łączną liczbą oraz łączną wartością wykonywanych przez te podmioty transakcji.

⁵ Zestawienie przygotowano na podstawie informacji sprawozdawczych uzyskanych od 996 BUP za III kwartał 2013 r., 1086 BUP za IV kwartał 2013 r., 1037 BUP za I kwartał 2014 r., 1041 BUP za II kwartał 2014 r. i 1062 BUP za III kwartał 2014 r. oraz od 12 KIP za II kwartał 2013 r., 15 KIP za III kwartał 2013 r., 18 KIP za IV kwartał 2013 r. i I kwartał 2014 r., 21 KIP za II kwartał 2014 r. oraz 23 KIP za III kwartał 2014 r.

URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO
Plac Powstańców Warszawy 1
00-950 Warszawa

tel. (+48 22) 262-50-00
fax (+48 22) 262-51-11 (95)
e-mail: knf@knf.gov.pl

www.knf.gov.pl